

Sántke István
1964.

U t a s í t á s

a magassági alappont nyilvántartására, karbantartására,
helyszínelésére és az időközi változások átvezetésére

427/1964.ÁFTH sz.

Teljes példány

Az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal

427/1964/T.21./ ÁFTH számú

u t a s í t á s a

a magassági alappont nyilvántartására, karbantartására,
helyszinelésére és az időközi változások átvezetésére.

1. A magassági alappontok nyilvántartásáról, karbantartásáról, helyszineléséről és az időközi változások átvezetéséről szóló műszaki utasítást a műszaki főosztály részéről kiadom.
2. Az utasítás a közzététel napján lép hatályba; alkalmazása a magassági alappontok nyilvántartását, karbantartását, helyszinelését és az időközi változások átvezetését végző szervekre kötelező érvényű.

Egyidejűleg hatályát veszti a 863/1961./T.9./ ÁFTH sz. utasítás.

3. A munkálatokat végző szervek a műszaki utasítást kellő példányszámban megkapják, ezért szövege az ÁFTH Tájékoztatójában közzétételre nem kerül.

Budapest, 1964. november 3.

Dr. Joó István s.k.

az ÁFTH Műszaki főosztálya vezetője

U t a s i t á s

a magassági alappontok nyilvántartására, karbantartására, helyszinelésére és az időközi változások átvezetésére.

A nyilvántartás és karbantartás tárgya

1. §

- /1/ A magassági alappontnyilvántartás tárgyát az országos felsőrendű szintezési hálózat I., II., III. rendű és III. rendű kiegészítő-hálózati alappontjai /továbbiakban: országos felsőrendű szintezési alappontok/, a városi szintezési hálózatok I. és II. rendű alappontjai /továbbiakban: városi szintezési alappontok/ és a IV. rendű szintezési alappontok képezik.
- /2/ Az ÁFTH Központi Adat- és Térképtára /a továbbiakban: Központi Adattár/ az ország egész területére vonatkozóan az országos felsőrendű szintezési alappontokat és a városi szintezési alappontokat tartja nyilván.
- /3/ Az ÁFTH megyei földmérési és földnyilvántartási felügyelőségei /a továbbiakban: felügyelőség/ saját megyéjük területére vonatkozóan az országos felsőrendű szintezési alappontokat, a városi szintezési alappontokat és a IV. rendű szintezési alappontokat tartják nyilván.
- /4/ A magassági alappont-karbantartás tárgyát az országos felsőrendű és a városi szintezési alappontok képezik.
- /5/ A magassági alappontok felügyelőségi nyilvántartásának és karbantartásának egyöntetű végrehajtását a Központi Adattár irányítja és ellenőrzi.
- /6/ A városi szintezési hálózatot 1:5000 vagy 1:10 000 méretarányu külön vázlaton kell nyilvántartani, melyet a szintezést végző szervnek kell elkészítenie. Az 1:50 000 méretarányu adattári nyilvántartási térképen a város belterületét /a város szintezési hálózatának határvonalát/ sárga vonallal kell bekeretezni és a térképlap margójára a külön vázlatra utaló következő megjegyzést kell írni: "..... város szintezési hálózatát lásd külön vázlaton.

/7/ A pontáthelyezéseket és az elpusztult pontok pótlását egyes pontok esetében a felügyelőségek, nagyobb területre kiterjedően az ÁFTH vállalatai végzik.

Felsőrendű szintezési alappontot pótolni, vagy áthelyezni a 651/1957. ÁFTH. számú felsőrendű szintezési utasításban előírt módon szabad.

A nyilvántartás munkarészei a Központi Adattárban

2. §

/1/ Az országos felsőrendű szintezési alappontok nyilvántartási munkarészei a következők:

- a/ Magassági alappont-nyilvántartási térkép. A magassági alappont-nyilvántartási térkép a pontok helyét és számát, valamint színezéssel a szintezési vonal rendjét feltüntető 1:50 000 méretarányú Gauss-Krüger vetületű kasírozott topográfiai térkép. Az I.r. vonalakat piros, a II.r. vonalakat kék, a III.r. vonalakat pedig zöld színnel kell feltüntetni.
- b/ Pontleírás. A pontleírás R.30.sz. pausz nyomtatványon tartalmazza a pont adatait és balti magasságát, továbbá a pont helyszinrajzi leírását és helyszinrajzát. A pausz pontleírásokat vonalanként borítékban kell tárolni. A pausz pontleírások fénymásolatait számsorrendben 3442. MNOSZ szabványu "Iratrendező"-ben kell tárolni.
- c/ Törzskönyv. A törzskönyv vonalanként A/4 méretű papíron írógépen írva tartalmazza csomóponttól-csomópontig a vonalban levő pontok számát, az előző ponttól való szakasz-távolságot, a község /város/ nevét, a pont megjelölésének módját /csap, tárcsa, gomb, stb./, helyszinrajzi leírását, a mérési jegyzőkönyv kötet- és oldalszámát, a pont balti magasságát és a nyilvántartási térképszelvény számát. A kezdő és záró csomópontnál csupán a pont számát, a helység nevét, a pont megjelölésének módját, a "csomópont" szót és a térképszelvény számát kell feltüntetni. A záró csomópontnál be kell írni az előző ponttól való szakasz-távolságot is. A törzskönyvi lapokat a vonalszámok sorrendjében kicserélhető repülőlapokon iratgyűjtőben kell tárolni.

/A törzskönyvi mintát az 1.sz. melléklet tartalmazza./

- d/ Az országos felsőrendű szintezési alappont-nyilvántartásnak minden egyes magassági pontról külön készített kartotéklap rendszerben kell tartalmaznia mindazokat az adatokat, amelyek az 5.§. szerinti karbantartás megszervezéséhez és irányításához szükségesek.

Az alappontokat ért változásokat be kell jegyezni a kartonlapra kézírással, vagy gépirással, vagy - sűrűn előforduló bejegyzésekre készített - bélyegző segítségével. A különféle bejegyzések - időrendi sorrendben - egymás alatt foglaljanak helyet.

- e/ A vonal adatait a vonálösszesítőlap tartalmazza, amelyen fel kell jegyezni a vonal számát, az érintett községek nevét, a vonal pontjainak felsorolását ... -tól ...-ig jelzéssel, a szintezés évét, a mérési jegyzőkönyv számát, a pótolandó és pótoltt pontok számát és felsorolását, a vonalban lévő érvényes pontok darabszámát, végül pedig mindazokat az eseményeket /ujramérés, kiegyenlítés stb./, amelyek a vonalat egészében /tehát nem megyei vonatkozásában/ érintik.

- f/ A vonalaknak az egyes megyék területére eső pontmennyiségét, az elpusztult és átugrott pontszámokat megyei összesítő kartonon kell feltüntetni.

- g/ Változások nyilvántartó könyve. Tartalmazza mindazokat az adatokat, amelyek a változások nyilvántartásához és a felügyelőségek nyilvántartásával való kapcsolat biztosításához szükségesek.

/2/ A városi szintezési alappontok nyilvántartási munkarészei a következők:

- a/ Nyilvántartási vázlat /szintezési vonal- és pontvázlat/, 1:5000 - 1:10 000 méretarányban a város utcahálózatát, a pontok helyét és számát tartalmazó, pauszpapíron készült vázlat fénymásolata. A városi pontvázlaton a tárcsák, csapok, gombok és kőben gombok jele 3 mm átmérőjű, fekete tussal kitöltött nullkör. Minden más városi pont jele 3 mm átmérőjű üres nullkör.

A pontvázlat egyben vonalvázlat céljára is megfelelő. Evégből a szintezési vonal alappontjait folyamatosan össze kell kötni. Célszerű a vázlatot rongálódás ellen felkasírozással védeni.

- b/ Pontleírás. A pontleírás városi szintezési pausz nyomtatványon készül. A pausz pontleírásokat városonként borítékban kell tárolni; fénymásolatait városonként és azon belül számsorrendben csoportosítva, keményfedelű iratgyűjtőben kell tárolni. Ajánlott a MNOSZ 3442. szabványu "iratrendező"-ben való tárolás.
- c/ Törzskönyv. A törzskönyv vonalanként A/4 méretű papíron gépirással tartalmazza a pontok számát, az országos- és városi pont- azonosság megjelölését, a pont helyszinrajzi leírását és mind a városi, mind az országos hálózatba bekapcsolt balti magasságát. A városi pontok törzskönyvében a szakasz. távolságokat nem **kell** feltüntetni. A törzskönyvet a vonalszámok sorrendjében városonként iratgyűjtőben kell tárolni.

A nyilvántartás munkarészei a felügyelőségeknél

3. §

/1/ Az országos felsőrendű szintezési alappontok, és a IV. rendű szintezési alappontok nyilvántartási munkarészei a következők:

- a/ Magassági alappont-nyilvántartási vázlat. A vázlatot 1:150 000 méretarányu megyei térképen kell készíteni és fel kell rajta tüntetni a felsőrendű szintezési hálózat vonalait, az alappontok helyét és számát. A felkasírozott vázlaton a változásokat át kell vezetni, azt a területet pedig, ahol IV. rendű szintezési alappontok vannak, vékony szaggatott vonallal kell körülhatárolni.
- b/ Alappont-nyilvántartási térkép, 1:25 000 méretarányu Gauss-Krüger vetületű kasírozott topográfiai térképre egy asztralonlapot kell helyezni és azon fekete tussal meg kell rajzolni a topográfiai térkép keretvonalát és örkeresztjellegűen a kilométerhálózat két kilométerkénti metszéspontjait, továbbá fel kell rá írni a térképlapnak nemzetközileg elfogadott számát és a 319/1960. ÁPTH. sz.

utasítás 12.§. /3/ bekezdése szerinti számát, valamint a megyei sorszámot. Az így előkészített asztralonlapon kell feltüntetni a megye-határt, a szintezési vonalakat, az I.-IV.rendű szintezési alappontok helyét és számát, továbbá - ahol a szintezési vonal átmegy a megyehatáron - a szomszédos megye területén lévő első pontot és annak számát. Az I-III.rendű pontok helyét 5 mm átmérőjű üres körrel, a IV.rendű pontok helyét 2 mm átmérőjű fekete tussal kitöltött körrel kell jelölni. A szintezési vonalak feltüntetésére az országos szintezési alappontok köreit 0,5 mm vastag vonallal, a IV.rendű szintezési alappontok nullköreit pedig 0,2 mm vastag vonallal kell összekötni a szintezési vonal /ut/ mentén. A IV.rendű szintezési alappontokat a külső szervek által beadott munkarészek alapján a munka vizsgálatának befejezése után kell az alappont-nyilvántartási térképre felrakni.

c/ Pontleírás. Az országos felsőrendű szintezési alappontok pausz pontleírásának egy fénymásolati példányát a Központi Adattár küldi meg a felügyelőségnek. A külső szervek által a IV.rendű szintezési munkálatokkal kapcsolatosan leadott D 9048 raktári számú szabványosított pausz pontleírások megfelelő rovatait /pontszám stb./ a felügyelőségnek ki kell töltenie, azokról 2 példányban fénymásolatot kell készíttetnie. A fénymásolatok egy példányát - azonossági jegyzék kíséretében - meg kell küldenie a munkát beadó külső szervnek, a másik példányát pedig saját nyilvántartásban kell elhelyeznie. Az országos felsőrendű szintezési alappontok pontleírásának fénymásolatait keményfedelű iratgyűjtőkben kell tárolni az alappontok számsorrendjében. A IV.rendű szintezési alappontok pausz pontleírásait a vonalak szerint karton borítékban, fénymásolatait pedig ugyancsak keményfedelű iratgyűjtőkben számsorrendben kell tárolni. Legalkalmasabb a MNOSZ 3442. szabványu "Iratrendező"-ben való tárolás.

d/ Törzskönyv. A felügyelőségnek az alappont-nyilvántartási térkép és a pontleírások alapján az országos felsőrendű szintezési alappontokról, továbbá a külső szervek által beadott munkarészek alapján a IV.rendű szintezési alap-

pontokról törzskönyvet kell készítenie. A törzskönyv A/4 méretű papíron írógéppel írva készül a Központi Adattár-i törzskönyvhöz hasonló elrendezésben /1.sz. melléklet/. A törzskönyv vonalanként és azon belül a pontok számának növekvő sorrendjében tartalmazza a vonal pontjainak számát, az előző ponttól való szakasz-távolságot, a helység nevét, a pont megjelölésének módját, a pont helyszinrajzi leírását, balti magasságát és az alappont-nyilvántartási térkép 1:25 000-es alátörés szerinti számát. A kezdő és záró csomópontnál csupán a pont számát, a helység nevét, a pont megjelölésének módját, a "csomópont" szót, a térkép szelvény-számát és a záró csomópontnál az előző ponttól való szakasztávolságot kell feltüntetni. Minden vonalat új lapon kell kezdeni a vonal számának felírásával. A törzskönyveket a vonalszámok sorrendjében iratgyűjtőben kell tárolni. Külön iratgyűjtőt kell az országos felsőrendű szintezési alappontok és külön iratgyűjtőt a IV.rendű szintezési alappontok törzskönyvei részére készíteni.

e/ Szintezési alappontok változásának nyilvántartó könyve.

Annak biztosítására, hogy a nyilvántartott anyagban bekövetkezett változásoknak a nyilvántartási munkarészekben történő átvezetése ellenőrizhető legyen, a 2.sz. melléklet szerinti beosztással nyilvántartási könyvet kell készíteni, amelybe minden egyedi és csoportos pontállomány változást és helyszinrajzi adat-változást be kell vezetni. Az ezzel kapcsolatos levelezést a Központi Adattárral és más szervekkel, a 402/1964./T.1./ ÁFTH sz. intézkedéssel előírt "Ko" iktatókönyvben kell nyilvántartani.

/2/ A városi szintezési alappontok nyilvántartási munkarészei megegyeznek a Központi Adattárnál lévő munkarészekkel, azzal az eltéréssel, hogy a pausz munkarészeknek csak a fénymásolatait kapja meg a felügyelőség. Ezeket a munkarészeket - a városi hálózatnak az országos hálózatba történt bekapcsolása után - a Központi Adattár küldi meg a felügyelőségeknek.

A IV.rendű szintezési alappontok számozása

4. §

/1/ A 312/1960./T.11./ ÁFTH sz. utasítás 3.§-a az alábbiak szerint módosul.

/2/ A 312/1960./T.11./ ÁFTH sz. utasítás szerint végrehajtott IV.rendű szintezési munkálatok végrehajtásánál a munkát végző geodéziai szerv a szintezési alappontokat a saját gyakorlatában eddig is használt rendszer szerint számozza. Ezt a számot a pontleírás helyszinrajz részének megfelelő rovatába kell felírni.

/3/ A felügyelőségnek a pontokat - a munka vizsgálata után, amikor a IV.rendű szintezési alappontokat az alappont-nyilvántartási térképre felrakja -, az /5/ bekezdés szerint át kell számozni. Az átszámozásnál V /római öt/ alátöréssel kell jelölni azokat a pontokat /pl.: gomb nélküli kövek stb./, melyeknek állandósítása a IV.rendű követelménynek nem felel meg. Ezeket a pontokat a községi munkarészek gyűjtőjében kell tárolni. Az új szám kerül be a pontleírásra és a törzskönyvben a pont száma rovatba. Az átszámozásról a felügyelőségnek két példányban azonosítási jegyzéket kell készíteni. Ennek egy példányát a munkarészekhez kell csatolni, egyet pedig a munkát végző szervnek kell megküldeni.

/4/ A több megye területét érintő IV.rendű szintezési munkát az a felügyelőség vizsgálja, amelyhez a munka zöme tartozik, rendszerint tehát az, amelyhez benyújtották. Átvizsgálás után a 312/1960.ÁFTH .sz. utasítás 14.§-ában felsorolt munkarészekből álló teljes dokumentáció a felügyelőségen marad. A felügyelőségnek a saját megyéje területén levő pontokat kell átszámozni. A szomszéd megye, vagy megyék területére eső pontok helyszinrajzi fénymásolatait levél kíséretében kell megküldeni a területileg illetékes szomszéd megyének. A kísérőlevélben közölni kell, hogy milyen geodéziai szerv milyen célra készült IV.rendű szintezéséről van szó, továbbá, hogy a saját megye területén mi a vonal utolsó pontjának száma. Természetesen ezek a vonalakat mindig a megyehatár felé növekvő értelemben kell számozni. A szomszéd megye a megküldött anyagot minden további vizsgálat nélkül a megyehatártól befelé növekvő folyamatos számozással beszámozza és nyilvántartásba veszi, majd levélben közli a megküldő

felügyelőséggel a határmenti első pont számát. A szomszédos pontokat mindkét megye kölcsönösen felrakja a nyilvántartási térképére.

/5/ A IV.rendű szintezési alappontokat hatjegyű - kötőjelekkel három számcsoportha elválasztott - arab számmal kell számozni. Például 07-09-12. Az első két számjegy a felügyelőség által használandó jelzőszám. A második két számjegy a szintezési vonal sorszáma, amely minden felügyelőségnél 01-gyel kezdődik. A harmadik két számjegy a szintezési alappontnak a sorszáma a vonalban, amely vonalankint 01-gyel kezdődik. A IV.rendű pontok számozását és a szomszédos megye területére átmenő vonalak pontjainak számozását a 3.sz. melléklet tartalmazza.

/6/ A felügyelőségek jelzőszáma a következő:

- 01 Baranya
- 02 Bács-Kiskun
- 03 Békés
- 04 Borsód-Abauj-Zemplén
- 05 Csongrád
- 06 Fejér
- 07 Győr-Sopron
- 08 Hajdu-Bihar
- 09 Heves
- 10 Komárom
- 11 Nógrád
- 12 Pest
- 13 Somogy
- 14 Szabolcs-Szatmár
- 15 Szolnok
- 16 Tolna
- 17 Vas
- 18 Veszprém
- 19 Zala

A számozás felírásának rövidítése céljából a térképeken a megyei mutatószám felírása elhagyható.

/7/ A felügyelőségek a IV.rendű szintezés minősítése és nyilvántartásbavétele előtt - különösen régi munkák esetében - szűrőpróbaszerű helyszinelést végezhetnek. Külső bejelentés alapján

tudomásra jutott pontpusztulásokat a nyilvántartáson át kell vezetni.

/8/ Az V.rendű szintezést - a községi nyilvántartólapon kívül - vékony szaggatott vonallal az asztralonlapokon is jelölni kell az érintett terület közelítő pontoságu körülhatárolásával és bele kell írni a községi nyilvántartólapon szereplő munkaszámot.

/9/ A IV.rendű munkákról a 4.sz. melléklet szerinti munkarész-nyilvántartó-könyvet kell vezetni.

Az országos felsőrendű szintezési alappontok
karbantartása

5. §

/1/ Az országos felsőrendű szintezési alappontok karbantartása helyszínelésből, a pontok áthelyezéséből és egyes esetekben az elpusztult pontok pótlásából áll.

/2/ Az alappontok helyszínelését az illetékes megyei felügyelőségek végzik négy éves ütemterv alapján.

/3/ A felsőrendű szintezési pontok áthelyezését, illetve pótlását általában a BGTV végzi. Kivételes esetekben, egyes pontok áthelyezését, illetve pótlását a megyei felügyelőségek is elvégezhetik. Ha megfelelő műszer-felszerelés nem áll rendelkezésre, akkor a pontot a IV.rendű hibahatárnak megfelelően kell meghatározni, az állandósítást azonban a felsőrendűekre előírt módon kell végrehajtani.

/4/ A helyszínelés során a szintezési alappontokat fel kell keresni; a pontleírás valamennyi adatát ellenőrizni kell és a változásokat fel kell jegyezni, illetve a téves adatokat ki kell javítani. Az ellenőrzést és átvezetést az 5.sz. "Az országos és városi felsőrendű szintezési alappontok helyszínelésének végrehajtása és a pontleírások készítése" című melléklet szerint kell végrehajtani.

/5/ Helyszínelésre a felügyelőségen levő fénymásolt pontleírást kell kivinni és a változásokat azon kell feljegyezni. A helyszínelte pontok fénymásolt pontleírását a helyszínelés befejeztével a

6.sz. melléklet szerinti jelentéssel a Központi Adattárba kell eljuttatni.

A fénymásolatok kivételét, illetve a helyszínelte fénymásolatoknak a Központi Adattárba való felküldését a változásokat nyilvántartó könyvben át kell vezetni. A jelentést két példányban kell készíteni és a koordinációs csoport vezetőjével is alá kell iratni. A jelentés második példánya a felügyelőségen marad /6.sz.melléklet/.

/6/ A Központi Adattár a helyszínelte anyagnak irodai és szurópróbaszerű helyszíni ellenőrzése után - melynek kapcsán a hibásnak talált helyszínrájkokat kijavítás végett a felügyelőségnek visszaküldheti - a változásokat átvezeti a pontleírások pausz példányain és ezután a felügyelőségnek új fénymásolatot küld. Ennek alapján vezeti át a változásokat a felügyelőség a pontjegyzéken és a nyilvántartási térképen a 6-9.§-okban részletezett módon. Az új fénymásolt pontleírások megérkezését és a változásoknak a nyilvántartáson történt átvezetését a "Szintezési változások nyilvántartó könyvé"-ben fel kell tüntetni. Amíg ez a pontleírás-csere megtörténik, a felügyelőség az adatszolgáltatást a törzskönyv alapján végzi.

/7/ Az elpusztult pontok rendszeres pótlását - eltekintve a valamilyen okból esetenkénti döntés alapján elrendelt sürgős pontpótlástól, illetve pontáthelyezéstől /9.§ /1/ bekezdés/, továbbá az új vonalak mérésekor a csatlakozásnál végrehajtott pontpótlásoktól, 1964.évben kell megkezdeni.

/8/ A szintezési alappontok áthelyezésénél az újonnan elhelyezett alappont magasságát az áthelyezendő és a vonalban hozzá legközelebb eső szintezési alappont között vonalszintezéssel kell meghatározni. A mérést az újonnan elhelyezett alappont betonozásának, illetve cementezésének megkötése után szabad elkezdeni. A vonalszintezés végrehajtásánál a vonal rendiségének megfelelő utasítás előírásait kell betartani. Az áthelyezendő és a vonalban hozzá legközelebb eső alappont között végrehajtott vonalszintezést egyuttal ellenőrző szintezésnek kell tekinteni, így a betartandó hibahatárokról és az alappontok elmozdulása esetén a további teendőkre vonatkozóan a 651/1957. ÁFTH számú országos alappontszintezési utasítás 45.§-ának rendelkezései szerint kell eljárni. Az áthelyezés

és mérés befejezése után az áthelyezendő pontot meg kell semmisíteni.

/9/ Az elpusztult szintezési alappontok pótlásánál az újonnan elhelyezett alappontot a vonalban hozzá legközelebb eső két alappont között vonalszintezéssel kell meghatározni. Egyébként a /8/ bekezdés rendelkezései érvényesek.

/10/ A szintezési alappont áthelyezésénél, illetve az elpusztult szintezési alappont pótlásánál az új pont megtartja a régi pont számát római számmal alátörve. Az új pont pontleírásának megjegyzés rovatába feltétlenül be kell írni "az áthelyezett azonos számú pont helyett", illetve "az elpusztult azonos számú pont helyett" megjegyzést.

/11/ Az esetenként elrendelt pontáthelyezés, illetve sürgősen elrendelt pontpótlás esetében a mérési és számítási jegyzőkönyvet és az új pontleírást a munka befejeztével azonnal le kell adni a Központi Adattárba. Az elpusztult pontok rendszeres pótlása esetén a munkarészeket a műszaki tervben előírt határidőre kell a Központi Adattárba leadni.

/12/ A 651/1957. ÁFTH sz. utasítás 29.§-a rendelkezik arról, hogy a furatos táblával vagy konzolos falitáblával megjelölt szintezési pontok közelébe - ugyanannak az épületnek a falába - milyen esetekben kell falicsapot elhelyezni. Új felsőrendű szintezési hálózatunk kifejlesztésének kezdeti időszakában ez nem történt meg. Így azokon a területeken, ahol a /7/ bekezdés szerint az elpusztult pontok rendszeres pótlása folyik, egyidejűleg a fent említett rendelkezés szerint a hiányzó falicsapokat is el kell helyezni és magasságát meg kell határozni. Ugyanígy csapot kell elhelyezni és meghatározni mindazokba a hidakba, amelyekbe már korábban két, vagy több gombot helyeztek.

A változások nyilvántartása és átvezetése
a nyilvántartási munkarészekben

6. §

/1/ A nyilvántartás kiindulási adatai a nyilvántartás megkezdésének időpontjában érvényben lévő állapotot tükrözik. A kiindulási adatokban az alábbi változások következhetnek be:

a/ a pontok számának csökkenése az alappont elpusztulása vagy törlése miatt;

- b/ új pontok keletkezése, új vonalak létesítése régi vonalak vagy elpusztult pontok pótlása miatt;
- c/ a pontok adataiban bekövetkező változások a pont áthelyezése vagy a pont környezetének megváltozása miatt.

/2/ Az országos felsőrendű szintezési hálózatunk alappontjainak nyilvántartási adataiban bekövetkező változásokat - a 7.§ /1/ és /6/ bekezdésben foglaltak kivételével - a felügyelőség csak a Központi Adattártól kapott értesítés és adatok alapján vezetheti át a nyilvántartásán.

7. §

/1/ Külső szervek által a felügyelőségre bejelentett pontpusztulások nyilvántartási átvezetését az alábbiak szerint kell végrehajtani:

- a/ a felügyelőségnek az ügyirat kézhezvételekor /vagy a szóbeli közléskor/ a változások nyilvántartási könyvében a megfelelő rovatokat ki kell tölteni. A nyilvántartási térképen a pont számát, a törzskönyvben pedig a pont számát és a magasságát ceruzával át kell húzni. A pontleírást ki kell emelni a nyilvántartásból, ceruzával át kell húzni és az "elpusztult" szót rá kell írni. A kigyűjtött pontleírásokat alkalmilag, de legkésőbb a soron következő helyszineléskor le kell helyszinelni és ennek eredményét a Központi Adattárral közölni kell. Ennek megtörténtét ugyancsak be kell jegyezni a Változások nyilvántartási könyvébe,
- b/ a Központi Adattár a felügyelőség értesítése alapján a nyilvántartási munkarészein a pont elpusztulását ugyancsak átvezeti és egyuttal a kartoték nyilvántartásban a pont karton-lapján feljegyzí.

/2/ Amennyiben a külső szerv a pontelpusztulást a Központi Adattárnak jelenti be, a Központi Adattár a pontpusztulást ceruzával átvezeti a nyilvántartási munkarészein és értesíti a felügyelőséget. A felügyelőség az /1/ bekezdés a/ pontjának értelemszerű alkalmazásával a pontpusztulást átvezeti a nyilvántartási munkarészein.

Ezeknek a pontoknak a helyszinelését különös gonddal kell végrehajtani annak megállapítására, hogy a pont tényleg elpusztult-e,

vagy csak nem találta meg a külső szerv eljáró elgőzőja.

/3/ A helyszineléssel igazolt pontpusztulások átvezetését az alábbiak szerint kell elvégezni:

a/ A Központi Adattár azokat a pontokat, amelyeknek elpusztulását a helyszinelő megállapította, átvezeti a nyilvántartáson és egyuttal feljegyzí a pótlandó pontok közé. Az elpusztulás átvezetésénél a nyilvántartási térképen a pont számának ceruzaáthuzását meg kell hagyni, illetve abban az esetben, ha a pont elpusztulása nem volt átvezetve /vonalhelyszinelés során megállapított pontpusztulás/, a pont számát ceruzával át kell huzni. A pontleírás fénymásolatát a pótlandó pontok részére készített íratgyűjtőbe számszerint be kell sorolni.

b/ A felügyelőségnek csak akkor szabad a pontok elpusztulását a nyilvántartáson átvezetni, amikor a helyszinelés eredményeként a Központi Adattár az új fénymásolt helyszinrajzokat a felügyelőségnek megküldi. Az elpusztult pontokról a Központi Adattár nem küld pontleírást, hanem egy jegyzéket az elpusztult pontok számával. Az alappontnyilvántartási térképen az elpusztult pont számának ceruzaáthuzását meg kell hagyni, illetve abban az esetben, ha a pont elpusztulása ideiglenesen nem volt átvezetve /vonalhelyszinelés során megállapított pontpusztulás/, a pont számát ceruzával át kell huzni. A törzskönyvben pedig a pont számát és magassági adatát kell áthuzni és a pontszám alá az "elpusztult" szót kell beírni, az ügyirat számának és az elpusztulás okának rövid feljegyzésével.

c/ Amennyiben a külső szervek által elpusztultnak bejelentett pontot a helyszinelő megtalálta és ennek eredményeként a Központi Adattár a pontot nem vette fel az elpusztult pontok jegyzékébe, az elpusztulás ideiglenes átvezetését jelentő ceruzaáthuzásokat a nyilvántartási térképről és a törzskönyvből ki kell radirozni. Az átvezetések megtörténtét a változások nyilvántartási könyvébe be kell jegyezni.

/4/ Az év folyamán az 5.§ /2/ bekezdése szerinti helyszinelés befejeztével a felügyelőség által a Központi Adattárba küldött anyagot a Központi Adattárnak felül kell vizsgálnia abból a szempontból

is, hogy a szintezési alappontok megjelölése, illetve a műtárgy állapota és a pont beépítése megfelel-e a felsőrendű szintezési hálózatunk alappontjai iránt támasztott követelményeknek. Amennyiben nem felel meg, a helyszinrajzot és a kartonlapot a pont magassági adatának bizonytalanságára utaló megjegyzéssel kell ellátnia.

/5/ Amennyiben a helyszinelés során a helyszinelést végző dolgozó megállapítja, hogy a felsőrendű szintezési alappont nem annak a megyének a területére esik, amelyik a pontleírason fel van tüntetve, a Központi Adattár az alappontot az egyik felügyelőség nyilvántartásából törölteti, a másik felügyelőség nyilvántartásába pedig felvéteti a helyesbitett pontleírás és egy vázlat megküldésével.

/6/ Amennyiben a felügyelőség nem a rendszeres évi helyszinelés során állapítja meg, hogy a felsőrendű szintezési alappont akár határátcsatolás miatt, akár más okból nem a felügyelete alá tartozó megye területére esik, a szóbanforgó alappontot törli nyilvántartásából és a Központi Adattárat értesíti a törlésről a pontleírás mellékelésével. A Központi Adattár a felügyelőségtől kapott értesítés alapján a változást nyilvántartásán átvezeti és az alappontokat az illetékes felügyelőség nyilvántartásába felvéteti a helyesbitett pontleírás és egy vázlat megküldésével. A nyilvántartásba vételt a 8.§ /1/ bekezdése szerint kell végrehajtani.

/7/ A törlést a magassági-, illetve alappont-nyilvántartási térképen a pont számának áthúzásával, a törzskönyvben, illetve a pontjegyzékben a pont adatainak tintával történő áthúzásával, továbbá a pontszám alá a "törölve" szó beírásával, az iktatószám és a törlés indokának rövid megjelölésével kell átvezetni.

8. §

/1/ Az a felügyelőség, amelyiknek a 7.§ /5/ és /6/ bekezdésében mondottak szerint új pontokat kell nyilvántartásba venni, a Központi Adattár 1:50 000 méretarányú G.K. nyilvántartási térképéről készített vonalvázlat alapján a pontokat felrakja a nyilvántartási térképre, a pontleírás alapján új törzskönyvet szerkeszt vagy kiegészíti a régít és a pontleírást a helyére sorolja.

/2/ Az országos felsőrendű szintezési hálózatban újonnan létesített

vonalak alappontjait az átvétel után a Központi Adattárnak nyilvántartásba kell vennie, azaz a törzskönyveket, a pausz és fénymásolt pontleírásokat és egyéb munkarészeket a megfelelő helyre be kell sorolnia. A fénymásolt pontleírások másodpéldányát megység szerint kell csoportosítani és az egyes felügyelőségeket ki kell értesíteni. A Központi Adattár értesítését a felügyelőség a Változások nyilvántartási könyvébe bejegyzzi /2.sz. melléklet/. A felügyelőség nyilvántartással megbízott dolgozója felutazik az anyag átvételére és egyuttal pausz vázlatot készít az ujonnan létesített vonalakról a Központi Adattár magassági alappont-nyilvántartási térképe alapján.

/3/ A felügyelőségnek a létesített új felsőrendű szintezési alappontok nyilvántartásba vételekor a pontokat fel kell raknia a /2/ bekezdésben foglaltak szerint készített vázlat alapján az alappont-nyilvántartási térképre; a pontleírások alapján el kell készítenie a törzskönyvet; végül a pontleírásokat a megfelelő iratgyűjtőbe be kell sorolnia. A bevezetés megtörténtét a Változások nyilvántartási könyvébe be kell jegyezni.

/4/ A külső szervek által meghatározott új IV.rendű szintezési alappontok nyilvántartásba vételét a /3/ bekezdésben mondottak értelem szerű alkalmazásával kell végrehajtani.

/5/ Ha az elpusztult pont pótlása az 5. § /7/ bekezdése szerint megtörtént, az új pontot a Központi Adattár nyilvántartásba veszi és a pontleírás fénymásolatának megküldésével egyidejűen erről a felügyelőséget értesíti. A felügyelőség a Változások nyilvántartási könyvébe történt bejegyzés után a változást nyilvántartásán átvezeti. Az alappont-nyilvántartási térképen a pont számának ceruzaáthuzását ki kell radirozni. A törzskönyvben az "elpusztult" beírás alá a "pótolva" szót kell beírni és a vonal végére kell a pont adatait begépelni, szükség esetén pótlapra és mindkét helyen a pótlásra utaló megjegyzést be kell írni. A pontleírást a megfelelő iratgyűjtőbe be kell sorolni.

9. §

/1/ Ha a felügyelőséghez bejelentés érkezik arról, hogy egy vagy több országos felsőrendű szintezési alappont fennmaradása veszélyeztetve van és áthelyezését kérik, az ügyiratot eredetben az ÁFTH geodéziai felügyeleti osztályára kell továbbítani. Az ÁFTH

esetenként dönt a pont áthelyezéséről.

/2/ Ha egy országos felsőrendű szintezési alappont áthelyezése megtörtént, a változást a Központi Adattár a nyilvántartásán átvezeti, majd erről értesíti a felügyelőséget az új helyszinrajz és - olyan mértékű áthelyezés esetén, amelyet a nyilvántartási térképen már fel lehet tüntetni, - egy vázlat egyidejű megküldésével. A felügyelőség a Változások nyilvántartási könyvébe történt bejegyzés után a változást a nyilvántartáson átvezeti. Ha szükséges, a nyilvántartási térképen a pont eredeti körének áthúzásával az új kört megrajzolja. A törzskönyvben a pont adatait át kell húzni, az áthúzott pontszám alá az "áthelyezve" szót be kell írni, végül a vonal végére a pont új adatait be kell gépelni.

/3/ A felügyelőségnek az évi helyszinelések után a Központi Adattártól visszakapott pontleírásokat gondosan össze kell hasonlítani a nyilvántartási térképpel és a törzskönyvvel. Amennyiben valamelyik adatban változás történt, azt át kell vezetni. Ha egy vonalban a pontok nagy részének helyszinrajzi leírása megváltozik és így az átvezetés után a törzskönyv áttekinthetetlenné válna, a vonalról új törzskönyvet kell gépelni. Az új törzskönyvet azonban úgy kell elkészíteni, hogy a pontpusztulások, törlések stb. az új törzskönyvben is szerepeljenek.

/4/ Minden egyéb, a felsőrendű szintezési hálózatra vonatkozó - ebben az utasításban nem szabályozott - esetenként előforduló változás átvezetését a Központi Adattár utasítása szerint kell végrehajtani.

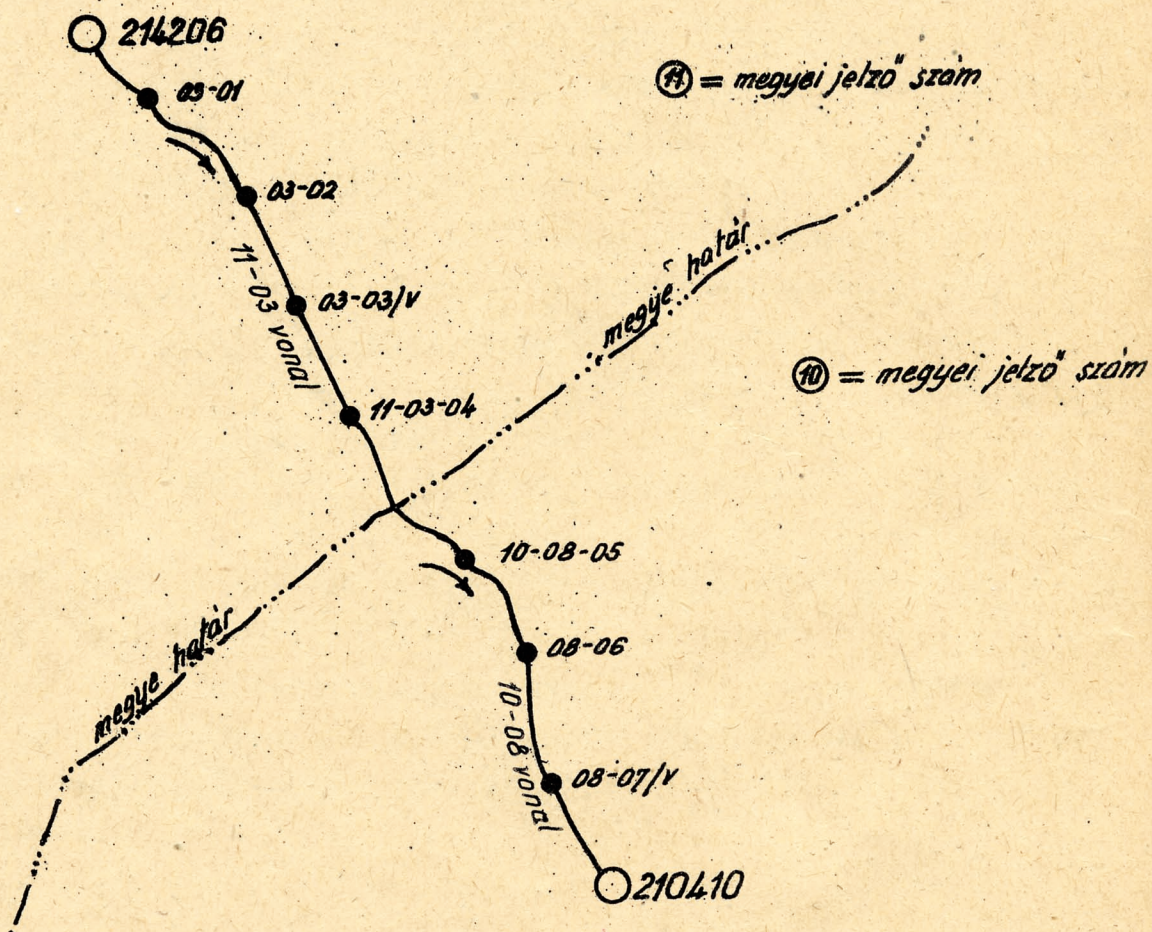
Törzskönyv minta

0316	Vértesszőlős	csap	csomópont				
0241	0.94	Vértesszőlős	gomb	Vértesszőlős és Tatabánya között a 80.sz. ut 63.25 km-nél áteresz DK-i végében	140 k.B 139.554	330	
					39 o.		
0242	1.10	"	csap	Vértesszőlős v.á. NY-i falában/80.sz. ut 64.2 km-nél/	159 k.B 138.011	"	
					122 o.		
0242/1	0.46	"	tárcsa	Táncsics u-ban rk. templom DNY-i fal-lesarkításában.	117 o.B 151.332	"	
0244	0.65	"	csap	Valúsek D.u.2.lakó-ép. ut felőli falában a 80.sz. ut 64.88 km-nél. /tul.Slezák Nándor/	115 o.B 139.994	"	
0505	1.44	B a j	csap	csomópont			336

Megjegyzés: a felügyelőségi törzskönyvekben a jegyzőkönyvi kötet és oldalszámokat nem kell feltüntetni.

3.sz. melléklet

Minta: IV.rendű szintezési alappontok számozása.

5.sz. m e l l é k l e t .

Az országos és városi felsőrendű szintezési alappontok helyszínelésének végrehajtása és a pontleírások készítése.

I.

A helyszínelés végrehajtása

- 1./ A helyszíni bejárás során - a szintezési vonalvázlat /lehet az 1:150 000 méretarányú nyilvántartási vázlatokról készített kis pausz vázlat is/ és a helyszínrájzok alapján - minden egyes alappontot fel kell keresni és minden ponton meg kell vizsgálni a következőket:
 - a/ a pont megvan-e és feltalálása biztosítottnak látszik-e,
 - b/ az állandósítás és a pontot tartó műtárgy állaga megfelelő és sértetlen-e,
 - c/ a sikrajz és környezetrajz megfelel-e a tényleges állapotnak,
 - d/ a pontjel meghatározó adatai helyesek-e,
 - e/ helyes-e a helyszínrájz tájolása /10⁰-os eltérés még eltűrhető/.
- a/ A helyszínelőnek el kell bírálnia, hogy a pont, a helyszínrájzban közölt adatok alapján, kellő biztonsággal feltalálható-e. Ha nem, akkor a helyszínelés időpontjában feltalálható olyan tereptárgyat is fel kell tüntetni a szövegben és a helyszínrájzon, amelyhez a pont helyzetét jól meg lehet határozni. Pl. szelvényezetlen uton, vagy ahol a szelvénykövek hiányoznak, a pont helyzetét a számozott telefon, vagy villanyoszloptól, közeli tanyától, erdő sarkától, szükség esetén a legközelebbi utelágazástól, az uton levő műtárgytól, stb. mért távolsággal kell megadni. Más támpont híján pl. a legközelebbi község templomától a gépjármű kilométeróráján mért távolságot kell megadni. Szükség esetén a községi /városi/ tanács vb. műszaki osztályt, vagy az elérhető utügyi szerveket, tsz vezetőséget, vagy a környék lakóinak segítségét kell igénybe venni a pont helyzetének szabatos meghatározása érdekében.

b/ Az állandósítás állagának vizsgálatán azt értjük, hogy ép-e a pont. Fel kell jegyezni minden változást, vagy észlelést ami a pont, vagy a pontot tartó építmény állagának változására vonatkozik. Pl.: a csap, vagy gomb mozog, lötyög, kotyog, le van csorbitva, stb. vagy az építmény /műtárgy/ repedt, megdőlt, süllyedt. Hiába jó a pont beépítése, ha az épület falai repedezettek, pl. alábányászás, árvíz, földrengés, stb. következtében. Minden lényegeset fel kell jegyezni a "Megjegyzés" rovatba, s ha ez nem elég, a fénymásolat üres hátlapjára. Ha az elmozdulás nyilvánvaló, ezt jelenteni kell és javaslatot kell tenni, hogy van-e lehetőség a közelben a pont áthelyezésére.

"Nem találtam" bejegyzés önmagában nem elégséges.

Gondos vizsgálat szükséges annak megállapításához is, hogy a pont elpusztult-e. Gyakori eset, különösen köveknél, hogy a pont csak részben pusztult el, pl. a szintezési kőből kivésték, vagy kitörték a gombot, egyébként a kő ép. Ilyen esetben jelenteni kell, hogy a kő teteje alkalmas-e egy új gomb beépítésére. Fenti esetekben is szabályszerű helyszinrajzot kell készíteni.

c/és d/ A sikrajz és környezetrajz vizsgálatánál az alábbi II. részben közöltek alapján azt kell vizsgálni, hogy a helyszinrajz jó-e, nincs-e valami változás. Utkorszerűsítés esetén meg kell adni az új ut szelvény-kilométerében a régi utlevágás kezdetét és innen a pontig mért távolságot lehetőleg méter élesen, ugyanugy, mint mikor a pont olyan nem számozott ut mentén van, amely számozott utba torkollik. /L. II. rész 25. pontját./ Pl. "Az 5.sz. utat 1960-ban korszerűsítették. A pont az új 5.sz. ut 42.44 km-nél Sári községen átvezető régi 5.sz. utrészen van, az új nyomvonal elágazásától 242 m-re, az utpadkán mérve." A rajzban és szövegben ilyenkor használni kell a "rég"i ut "új" ut megjelölést.

Az ut nyomvonalának lényeges korrekciója esetén a helyszínelő készítsen a megyei utügyi igazgatóságon mind a régi, mind az új ut nyomvonaláról áttekintésre alkalmas méretarányu és mindkét ut szelvényeit tartalmazó vázlatot és ezt csatolja a Központi Adattárnak küldendő jelentéshez.

A vázlat alapján a Központi Adattár és a felügyelőség az új ut nyomvonalát - szaggatott vonallal - a nyilvántartási térképen, közelítő pontossággal, felrajzolja. A jelentés megjegyzés rovatában jelezni kell azt a körülményt, ha az ut szelvénykövek nem a szabályos oldalon /vagyis: növekvő számozással nem a menetirány bal oldalán/ vannak.

A rajzi részt elsősorban alakhelyesség szempontjából kell felülbírálni. Az épületet körül kell járni. Gyakori, hogy az eredeti épülethez toldalékokat építenek. Az alaprajzi változást át kell vezetni.

Az elnevezésben történő változást - különösen házszám és utcanév változást - kétség esetén, a helyi tanács illetékes osztályán kell tisztázni és a változás évét is fel kell jegyezni.

Az utak szelvényezésében észlelt változást, az utügyi hatóság, vagy az utór segítségével kell tisztázni és a változás évének megemlítésével a jelentésbe fel kell venni.

e/ A tájolás gondossága igen fontos követelmény. Az iránytűt nem szabad a gépkocsiban, motorkerékpáron ülve, vagy magasfeszültségű vezeték közelében használni, mert ezek közelsége az iránytűt kitéríti irányából és a tájolás hamis lesz. Ha az épület kissé távolabb fekszik az uttól és az uthoz való fekvése szemre nem ítélhető meg megbízhatóan, célszerű a tájolást az utnál és az épületnél is elvégezni.

2./ Ha a helyszinelő a szintezési vonalon beméretlen magassági pontot talál, készítsen róla helyszinrajzot és jelentse.

3./ Pontkarbantartáshoz a helyszinelő megfelelő szerszámot: ásólapátot, csákányt, kalapácsot stb. vigyen magával. Pontkarbantartás során a helyszinelő feladatai:

a/ a pontot, csapot és gombot drótkefével rozsdamentesíti és fekete festékkel befestí,

b/ a szintezési kövek környékét 30 cm-es körzetben kigyomláltatja. Ha a kő föld alá került, vagy éppen csak hogy kिलátszik a földből; kiásatja legalább 15 cm-re. Ilyenkor a vízlevezetésről gondoskodni kell! A követ higitott fehér olajfestékkel fehérre kell festetni.

c/ A különféle falitáblákat és egyéb pontmegjelöléseket szintén drótkefével kell rozsdamentesíteni és fekete festékkel le kell festeni.

4./ Ha a helyszínelés során valamely pontnak a megmaradása nem látszik biztosítottnak, a pont áthelyezésére vonatkozóan javaslatot kell tenni.

II.

Pontleírás készítése

A pontleírást a kiadott minták és az alábbi utasítások szerint kell elkészíteni:

1./ A helyszínrajzot É-nak tájolva kell elkészíteni és minden méretet szalagméréssel /nem lépéssel/ méter rendszerben kell meghatározni.

2./ A pont helyzetét a szövegben is tájolva kell megadni /pl.: a 311. sz. ut 7.85 km-nél az ut DNY-i oldalán, áteresz ÉK-i végében/. Csap esetében meg kell adni, hogy a műtárgy felmenő falának árok, vagy ut felőli oldalán van-e elhelyezve. Utak, terek mellett levő épületek, ut vagy tér felőli oldalában beépített szintezési jeleknél nem az égtájat kell feltüntetni, hanem "ut /utca, tér/ felőli falában" szöveget kell bejegyezni. Sarokháznál fel kell tüntetni azt az utcanevet is, amely utca felőli falba van a szintezési pont elhelyezve. A házszámot a rajzon mindig azzal az utcával párhuzamosan kell felírni, amelyekre vonatkozik.

3./ A pontmegjelölés módját a nyomtatványon a megfelelő szó aláhúzásával, vagy az "egyéb" rovatba való beírással kell feltüntetni. MJ jelű csap feltüntetése kizárólag a csap szó aláhúzásával történik. Minden ettől eltérő jelű csap megkülönböztető jelét az aláhúzáson kívül az "egyéb" rovatba kell beírni /pl. VO, jelzésnélküli, ATI stb./ GI kövek megjelölését pont és évszámot /pl. 365/1958.GI/ az "egyéb" és nem a "Megjegyzés" rovatba kell bejegyezni.

4./ A község és megye nevét a szintezés ill. a helyszínelés időpontjában fennálló állapotnak megfelelően kell feltüntetni.

a/ a községnév rovatba a Központi Statisztikai Hivatal által

kiadott helységnévtár szerinti községnevet kell beírni.

Egyesített községeknél az egyesítés előtti községnevek közül a leírás szövegében annak a községnek a nevét kell feltüntetni, amelyben a pont van. Ugyanigy a lakotthely, községrész, vasutállomás neve nem kerülhet községnév rovatba, de a szövegi részben szerepelnie kell,

b/ az összetett nevű megyéknél az első nevet kell a megye rovatba beírni, tehát: Bács, Borsod, Hajdu, Szabolcs nevet kell használni. Kezdőbetűs rövidítés nincs megengedve,

c/ a megyei jogú városoknál /Budapest, Debrecen, Miskolc, Pécs, Szeged/ a megye rovatot üresen kell hagyni.

5./ A térkép száma rovatba a Központi Adattárban levő annak az 1:50 000-es ma. szelvénynek a nemzetközi beosztás szerinti sorszámát kell beírni, amelyre az illető pont esik.

6./ Felügyelőségeknél a térkép száma rovatban a fénymásolatokon levő szelvényszámot az 1:25 000-es szelvényezésnek megfelelő 1-4 alátöréssel kell kiegészíteni.

7./ A rajzot arányosan kell készíteni. Ha az épület tagolt, akkor a minta szerinti részletrajzot kell készíteni, az épület többi részének alaprajzát a főfalazat feltüntetésével kell vázolni.

8./ Fel kell tüntetni, hogy a pont milyen létesítményben van, épületeknél az épület mivoltát is /pl. lakóház, járási tanácsház, gazdasági épület, felvételi épület, Bag vasuti megállóhely, 4.sz. őrház, raktár, gépház stb./.

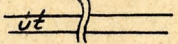
9./ Ha a pont távvezetékoszlop alapzatában van elhelyezve, annak számát - ha megállapítható - fel kell tüntetni.

10./ Ha a szintezési kő, kőkereszt, távvezeték stb. magasabb parton, vagy mélyedésben van, ezt a körülményt a rajzon fel kell tüntetni /l. minta/.

11./ Meg kell mérni a szintezési csapok, tárosák, táblák stb. földfeletti magasságát és az építmény sarkától való távolságát. Mindkét adatot a jelnek arra a pontjára kell megadni, amelyre a szintezett magasság vonatkozik. Gomb esetében két vízszintes méret szükséges: a létesítmény végétől és egyik szélétől. Szintezési kőben levő gombnak nem kell méretet adni. A méretben észlelt változásnál mindig felmerül az átépítés gyanúja. Ilyenkor lehetőleg ki kell deríteni mi történt a ponttal és a

levonható következtetéseket a pontleírás fénymásolatának hátlapjára és a rajzban fel kell jegyezni.

- 12./ Hosszu épületeknél, ha a pont nem az épület sarkában, vagy annak közelében van, akkor a bejáratot, szobrot, kiugrót stb. fel kell tüntetni, de a méretet csak az épület végétől, vagy meghatározott falkiugrótól kell cm élesen megadni.
- 13./ A pont földfeletti magasságának rövidítése: f. A pont bemérésére szolgáló minden más - nem vízszintes, illetve a helyszinrajzon nem ábrázolható - méret megadásánál ki kell írni: hid felső peremétől lefelé, utszinttől lefelé, föld színe alatt, stb. Ha a pont alatt lépcső, terasz, stb. van, azt a rajzon fel kell tüntetni és a "f" méretet "lépcső /terasz/ felett", kell cm élesen megadni.
- 14./ Átereszeknél rézsű esetében az ut, vagy vasut padkájának szélétől mért függőleges távolságot kell deciméter élesen megadni. Ha az áteresz az ut /vasut/ szintjében van, akkor az áteresz felső peremétől kell a csapnak cm élesen méretet adni.
- 15./ Dűlőut és földut kivételével mindenféle ut megnevezése "ut", tehát az eddig használt megjelöléseket /műut, országut, kövesut, stb./ el kell hagyni. Az erdőn átvezető földutaknál dűlőut helyett, erdei ut megjelölést kell használni. Országutból, vagy megyei utból elágazó - egy községet az uthálózatba bekapcsoló - utat "... község bekötő útja" megjelöléssel, valamely tanyába, vagy majorba vezető utat "... számú /vagy nevű/ tanyába vezető ut" megjelöléssel kell ellátni. Köves utak mellett huzódó /inkább az Alföldön szokásos/ kocsiközlekedésre szolgáló földutakat, amelyeket száraz nyári időben használnak "nyári ut" elnevezéssel kell a rajzon feltüntetni.
- 16./ Ut mentén levő pont leírásánál km-ben kéttizedesre /10 méter/élesen kell a szelvényt megadni. /66.28 km-nél/. Méteréles meghatározás csak kő és más, a terepből nem élesen kiváló tárgy esetében kell /akna, stb./. A méteréles távolságot a rajzon bekottázva kell feltüntetni. A pont közelében levő utkanyarokat fel kell rajzolni.

- a/ Azoknál a szintezési köveknél, vagy a terepből nem élesen kiváló tárgyaknál, amelyeknél a közelben jellegzetes tereptárgy van, a tereptárgytól /épülettől, számozott távvezetékoszloptól stb./ való távolságot is méter-élesen meg kell adni. Ezeknek a pontoknak az uttengelytől való távolságát is fel kell tüntetni.
- b/ Gátakon kiépített szintezési vonalaknál - kivéve, ha a gát egyuttal országut, vagy megyei ut is - ezt a körülményt a szövegben és a rajzban fel kell tüntetni. /Pl. a Tisza védgátján/. Gátakon a km megjelölés helyett gátkm megjelölést kell használni. A szelvénymegadás élességére az utakra vonatkozó rendelkezések az irányadók.
- c/ A szelvényköztől 50 m-nél nagyobb távolságnál az utat, vagy gátat megszakító jellel kell ábrázolni.

- 17./ Ha az ut városon, vagy más lakott területen halad keresztül és a km-szelvény megállapítható, akkor azt is fel kell tüntetni.
- 18./ Ha a pont olyan épületben van, amelynél az utca és házszám megállapítható, azt fel kell tüntetni. Városok külterületén, valamint községek külterületén és belterületén a háztulajdonos nevét is meg kell adni. A szövegi részben a városrész /esetleg kerület/, községrész nevét is be kell írni.
- 19./ Ha az épület emeletes, a leírásban az emeletek számát fel kell tüntetni.
- 20./ Templom esetében - a felekezet bejegyzésén kívül - utca, tér és km feltüntetése is szükséges. Templomnál a torony jellel megjelölendő. /L.mintarajz./
- 21./ Ha a községben, városban olyan mellékuton van a pont, amely egy szomszédos községbe vezet, azt is jelezni kell.
- 22./ Külterületen /tanya, őrház, stb./ levő pont esetében, ha közelében községbe /városba/ vezető ut van /dűlőut is/ ezt az utat, a község nevét és irányát nyíllal fel kell tüntetni.
- 23./ A legközelebbi utszelvénykövet lehetőleg minden esetben rá kell rajzolni a helyszinrajzra.
- 24./ A helyszinrajzban az utaknál a két szomszédos község nevét nyíllal fel kell tüntetni. Ha a pont a községen át nem

haladó ut mentén van, két szomszédos községként azokat a községneveket kell feltüntetni, amelyeknek bekötő útja a ponthoz legközelebb van. Dülő utak menti pontoknál utirányként térképen is jelzett nagyobb települést be lehet írni.

- 25./ Ha a pont olyan nem számozott ut mentén van, amely számozott utba torkollik, az ut számát meg kell adni és fel kell tüntetni, hogy a szám nélküli ut a számozott ut melyik km-énél ágazik el. /L. mintarajzot./
- 26./ A számozott ut menti pontoknál az ut számát, ha a hidak, át-ereszek is számozottak, ezeknek a számát is fel kell tüntetni /pl. 7.sz. ut 14.sz. hid/. Az utak számozása utjelző-táblákról, esetleg autó térképről olvasható le.
- 27./ Ha a pont az uttól távolabb van /kastély, malom, tanya stb./ meg kell adni az utkilométert, ahonnan a bevezető ut elágazik és a pontnak az elágazástól való kb. távolságát, pl. 7.sz. ut 66.70 km-nél D-re ágazó dülőuton kb. 300 m-re. Szükség szerint - kicsinyített léptékben - környezetrajzot kell készíteni. Nagyobb méretaránytalanságok eltüntetésére a megszakító jellet kell alkalmazni. Kanyargós bekötő, vagy dülő utak esetében pedig alkalmas kisegítő méret lehet a becsült, 100 m pontossággal megadott légvonal távolság is.
- 28./ Vasuti pontok helyzetét a két szomszédos szelvénykö számával kell megjelölni és a két legközelebb eső megállóhelyet kell feltüntetni. Szintezési kőnél a szelvényt méter élesen kell megadni /pl. 157 + 42 szelvényben/.
- 29./ Környezetrajzot csak abban az esetben kell a pontról készíteni, ha az eddig felsorolt adatok egyikével sem lehet a pont helyét egyértelműen meghatározni. Általában azonban fel kell tüntetni minden olyan mérhető adatot, vagy jellegzetes tereptárgyat, amely a pont fellelhetőségét biztosítja.
- 30./ Vasdinnye, vasasztal és hasonló jellegű szintezési pontjeleket a rajzban úgy kell jelölni, mint a szintezési követ, de mellé kell írni: vasdinnye, stb.
- 31./ Patak, folyó, csatorna nevét, ha az megállapítható /pl. Keleti főcsatorna/ mind a leírás, mind a rajzi részben jelezni kell.

- 32./ Egy pontleírasi nyomtatványon csak egy pont adatai szerepelhetnek.
- 33./ Ha a csap, tárcsa felett nincs 3,10 m szabad hely a szintező lécc függőleges jó felállításához, a rajz "Megjegyzés" rovatába be kell írni /pl. 3 m-es léccel nem mérhető, vagy a pont felett 60 cm-re párkány van, stb./.
- 34./ Ha a csap, vagy tárcsa tengelyirányu forgatásra parányi módra elfordul, a pont kivétele, vagy elmozgatása nélkül azt cementtel rögzíteni kell.
- 35./ Ha a hidban több gomb van, ezt a körülményt a "Megjegyzés" rovatban fel kell tüntetni. Ha a helyszinelő nem tudja kétségen kívül megállapítani, hogy melyik gomb magasságát határozták meg, akkor "nem azonosítható" jelzést kell beírni az áthuzott rajzra.
- 36./ Ha a pont elpusztult, a rajzot át kell huzni és "Elpusztult" jelzést kell ráírni. Ha nem található, akkor a "Nem találtam" megjegyzést kell beírni, és a hátoldalon jelezni kell, hogy mit tett a helyszinelő a pont felkutatása érdekében.
- 37./ Ha az ut átépítés, átszelvényezés alatt áll, ezt a "Megjegyzés" rovatban és a "Jelentés"-ben is fel kell tüntetni /pl. az utat 1960-ban átépítették, új szelvényezés évben várható/.
- 38./ Ha a pont mivolta bizonytalan, le kell rajzolni, esetleg leírni, szükség szerint körülmérni.
- 39./ A pont állapotára, vagy helyzetére vonatkozó legkisebb rendellenesség is jelentendő.

40./ A szintezési alappontok számozása.

Az I.-III.rendü szintezési alappontokat az országos alappontszintezés végrehajtásáról szóló 651/1957.ÁFTH sz. utasítás 20.§.-ában foglaltak alapján, a III.rendü kiegészítő hálózat alappontjait a III.rendü sűrítőhálózati szintezésről szóló 311/1960/T.11./ÁFTH sz. utasítás 3.§.-ában foglaltak alapján, a IV.rendü szintezési alappontokat pedig a jelen utasítás 4.§.-ában foglaltak alapján kell megszámozni.

A szintezési vonal szárnyvonalában lévő pontokat a fő szintezési vonalban lévő kiinduló pont számának arab számokkal való alátörésével kell megszámozni a 651/1957.ÁFTH. sz. utasítás

21.§-ában foglaltak szerint.

A szintezési vonalban lévő furatos vagy konzolos falitáblával megjelölt pont a közelében elhelyezett alappont számát kapja "/a" alátöréssel, a 651/1957.ÁFTH sz. utasítás 29.§-a szerint.

Elpusztult szintezési alappont pótlására elhelyezett új alappont, vagy szintezési alappont áthelyezésével keletkezett új alappont a régi alappont számát tartja meg római számu alátöréssel. Ha egy áthelyezett, vagy elpusztult alappont helyett több új alappontot létesítünk, akkor az új alappontok a régi alappont számát kapják I., II., ... alátöréssel. Pl. ha az elpusztult 4452 sz. pont helyett 3 új pontot létesítettünk, akkor az új pontok száma 4452/I, 4452/II. és 4452/III. lesz. Ilyen eset előfordulhat pl. ut-korrekcióknál, amikor a régi uton lévő elpusztult alappont helyett az ut új nyomvonala mentén 2, vagy több új alappont létesítése válik szükségessé. A római számmal alátört számu elpusztult, vagy áthelyezett alappont helyett létesített új alappont számát a számsorrendben következő római számmal kell alátörni. Ha pl. a 4452/I. sz. pont elpusztult és III. az alátörésnél már felhasznált legnagyobb szám, akkor az új alappont száma: 4452/IV.

Általában az alappontok számozásának alapelve az, hogy az egyszerű már felhasznált alappont-szám csak betűvel, vagy arab, illetve római számokkal való alátöréssel használható fel ismételten újonnan létesített alappont számául.

A törzskönyv és a helyszinrajzok készítésénél
alkalmazandó rövidítések a következők:

ÁG	Állami Gazdaság	káp.	kápolna
áll.	állami	kb.	körülbelül
ált.	általános	ker.	kerület
Bp.	Budapest	km.	kilóméter
bpi	budapesti	krt.	körut
cs.	csap	l.	lap
D	dél	m	méter
DK	délkelet	Ny	nyugat
DNy	délnyugat	o.	oldal
ev.	evangélikus	per.tábla	peremes tábla
É	észak	psz.	puszta
ÉK	északkelet	pu.	pályaudvar
ÉNy	északnyugat	ref.	református
ép.	épület	rk.	római katolikus
f.	földfeletti mag.jele	sz.	szám, számu
felv.ép.	felvételi épület	kőben gb.	kőben gomb
földm.	földműves	szelv.	szelvény
fszt.	földszint	szöv.	szövetkezet /-i/
fur. tábla	furatos tábla	tcs.	tárcsa
gazd.	gazdaság /-i/	tsz.	termelőszövetkezet
gb.	gomb	u.	utca
gimn.	gimnázium	ua.	ugyanaz
g.kat.	görögkatolikus	v.	vasut
g.kel.	görögkeleti	v.á.	vasutállomás
isk.	iskola	v. vonal	vasutvonal
izr.	izraelita	váll.	vállalat
K	kelet	v.mh.	vasuti megállóhely
k.	kötet	tul.	tulajdonos

..... felügy. ikt. szám

[illegible]